

Οι λέξεις της Μέλοντι, της Σάρον Μ. Ντρέιπερ

Διαβάζεται σε 3' - Ηλικιακό κοινό: 10+ (target 11-16) - Λογοτεχνία για παιδιά, εφήβους+

Νομίζω πως αντιλήφθηκα σταδιακά ότι είμαι διαφορετική. Καθώς ποτέ δε δυσκολευόμουν να σκέφτομαι ή να θυμάμαι, μπορώ να πω ότι με ξάφνιασε κάπως που δεν μπορούσα να κάνω κάποια πράγματα. Και με εξόργισε.

Η Sharon M. Draper σε ένα βιβλίο που έχει κατακτήσει τον κόσμο με μεταφράσεις σε 23 γλώσσες και βραβεία.

Περί τίνος πρόκειται

“Δεν μπορώ να μιλήσω. Δεν μπορώ να περπατήσω. Δεν μπορώ να φάω μόνη μου ή να πάω στο μπάνιο. Χάλια κατάσταση”.

Η σχεδόν εντεκάχρονη (δέκα ετών και εννιά μηνών) Μέλοντι πάσχει από εγκεφαλική παράλυση.”Δεν μπορώ να κρατήσω κουτάλι ή μολύβι χωρίς να μου πέσει. Και η ισορροπία μου είναι ανύπαρκτη...”.

Μικρόσωμη, λεπτοκαμωμένα πόδια, ροζ αμαξίδιο, χωρίς αυτοέλεγχο, με εκπληκτική μνήμη και απορρόφηση γνώσεων. Θυμάται και καταγράφει τα πάντα, δίχως να μπορεί να ξεχάσει οτιδήποτε, ακόμα και τη αίσθηση από μια νιφάδα βρώμης που κόλλησε στον ουρανίσκο της ή τη γεύση της οδοντόκρεμας που δεν ξεπλύθηκε καλά από τα δόντια της.

“Οι πάντες χρησιμοποιούν λέξεις για να εκφραστούν. Εκτός από μένα. Και πάνω στοίχημα πως ο περισσότερος κόσμος δε συνειδητοποιεί την πραγματική δύναμη των λέξεων. Εγώ, όμως, ναι. Οι σκέψεις χρειάζονται λέξεις. Οι λέξεις χρειάζονται φωνή. Λατρεύω τη μυρωδιά των μαλλιών της μητέρας μου όταν τα λούζει. Λατρεύω

την τραχιά αίσθηση απ' τα γένια στο πρόσωπο του πατέρα μου προτού ξυριστεί. Μα δεν έχω καταφέρει ποτέ να τους το πω”.

Η Μέλοντι δείχνει ιδιαίτερες ικανότητες. Ωστόσο, η σοβαρότητα της κατάστασής της κάνει τους δασκάλους και τους γιατρούς της να πιστεύουν πως δεν είναι ικανή να μάθει τίποτα πέρα από σκόρπια πράγματα. Η μητέρα της, νοσηλεύτρια η ίδια, επιμένει ότι βλέπει μέσα της μια φλόγα πραγματικής ευφυΐας. Ευσεβείς πόθοι, επιμένουν κι οι γιατροί. Δεν πρόκειται ποτέ να περπατήσει, να πει έστω μία φράση, να φάει μόνη της, να αυτοεξυπηρετηθεί. Αυτά της λένε και την καλούν να αποδεχθεί την πραγματικότητα. “Είστε ψυχρός και αναίσθητος, αυτή είναι η γνώμη μου. Εύχομαι να μην αποκτήσετε ποτέ παιδί με δυσκολίες, γιατί μάλλον θα το πετάξετε στον κάδο μαζί με τα σκουπίδια σας!”, είπε στον γιατρό η μητέρα της Μέλοντι.

Τη γράφει στον Σπόρτινγκ Στριτ Ελεμένταρι, το δημοτικό της περιοχής τους. Οι μέρες περνούν βαριές, βαρετές, δίχως ενδιαφέρον, δίχως να αναπτύσσει η Μέλοντι κάποια ενδιαφέρουσα δεξιότητα. Η γειτόνισσα, η κυρία Βι, από το Βαίολετ, που σημαίνει Βιολέτα είναι μια καλοσυνάτη γυναίκα που νοιάζεται για τη Μέλοντι και βοηθάει την κατάσταση, προσπαθώντας μάλιστα να βοηθήσει τη Μέλοντι να αποκτήσει περισσότερες γλωσσικές δεξιότητες με φλας κάρτες και άλλους τρόπους. Στο σχολείο, οι μέρες αλλάζουν κάπως στην Πέμπτη δημοτικού με το ηλεκτροκίνητο αμαξίδιο της Μέλοντι αλλά κυρίως με τα προγράμματα συμπερίληψης, που σημαίνει ότι η Μέλοντι αλληλεπιδρά κάποιες ώρες με τα άλλα παιδιά, αυτά που αποκαλούν “φυσιολογικά”.

Ό,τι κι αν συμβαίνει, η Μέλοντι δεν μπορεί να μιλήσει, να αλληλεπιδράσει όπως θέλει, όπως σκέφτεται. Ονειρεύεται έναν υπολογιστή που θα της δώσει φωνή. Για να την ακούσουν όλοι. Όσπου έρχεται η στιγμή. Μια συσκευή που μετατρέπει σε ομιλία τον γραπτό λόγο, όπως εκείνη του Στίβεν Χόκινγκ. Η Μέλοντι πια μιλάει. Έχει φωνή.

“Γεια σου, μπαμπά. Γεια σου, μαμά. Είμαι τόσο χαρούμενη”. Τα μάτια της μαμάς γυαλίζουν απ' τα δάκρυα και η μύτη της κοκκινίζει.

Αλλά τώρα αρχίζει το δύσκολο. Ποιος είναι σε θέση να ακούσει όλα όσα έχει να πει!

Εστιάζοντας

Είναι ένα POV μυθιστόρημα, ένα point of view, με αφηγήτρια μια εντεκάχρονη, οπότε πρέπει να δούμε και αν είναι πειστική η παιδική φωνή της. Εδώ ο καθένας μπορεί να πει “ναι, αλλά αυτό δεν θα το έλεγε έτσι ένα εντεκάχρονο”, γιατί όλοι έχουν στο μυαλό τους κάποια συγκεκριμένα εντεκάχρονα, μια υποκειμενικότητα που τους κινεί και διακινεί τη γνώση τους. Το ζήτημα είναι αν έχει κατορθώσει η συγγραφέας συνολικά να αποδώσει τη σκέψη ενός τέτοιου παιδιού και η γνώμη μου είναι πως τα έχει καταφέρει σε γενικές γραμμές περίφημα να μας πείσει, να μας βάλει στο μυαλό της ηρωίδας της.

Η Μέλοντι έχει δομηθεί με πληρότητα, ένας χαρακτήρας που αποτυπώνεται σε όλες τις πτυχές της, δίχως να αποκρύπτονται ή να ωραιοποιούνται δυσκολίες, τα σχεδόν ανυπέρβλητα εμπόδια, οι απογοητεύσεις, οι ματαιώσεις, οι διαρκείς κλονισμοί, δικοί της ή της οικογένειάς της. Η συγγραφέας έχει μελετήσει πολύ και την ηρωίδα της και τις συνέπειες της ειδικής συνθήκης που ζει και δεν την προσεγγίζει επιφανειακά, αλλά με λεπτομέρεια.

Η ιστορία της είναι προφανώς επιδραστική, από εκείνες που σε γεμίζουν ελπίδα και αγάπη για τον άνθρωπο, από εκείνες που διεθνώς αποκαλούνται feelgood και ας περιέχει μέσα άπειρες δυσκολίες και εμπόδια και ένα παιδί που παλεύει με εκατοντάδες αντιξοότητες να αποκτήσει φωνή και έπειτα να αποκτήσει κατανόηση από το περιβάλλον της.

Νομίζω ότι αυτή η ασταμάτητη, εκφραστική, πρωτοπρόσωπη αφήγηση θα κρατήσει παιδιά και ενήλικες μέσα της.

Για αναγνώστες από 10-11 περίπου ετών.

Δείτε το βιβλίο στις [Εκδόσεις Ψυχογιός](#).